

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 1-70 кор

За границю

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Варвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. пл. Домбровеного (Хорунщини). Експедиція місцева в Агонці Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

† Єпископ Юрий Штросмаєр.

(X) Єпископ Юрий Штросмаєр, оден з найславніших і найліпших мужів хорватского народу і всеї Славянщини, умер в столиці своїй Дяковарі, в 90-ім році життя. Був се муж незвичайно талановитий, горячий народолюбець, а єго імя звязане тісно з національно-культурним розвитком хорватского народа і записане золотими буквами в єго історії. П'ятьдесят і п'ять літ був він владикою дяковарської дієцезії, одної з найбогатших в цілій монархії, котрої засновини після переказів сягають до часів св. апостола Петра. Єго незвичайній щедроті, великодушності і народолюбності завдячує своє єствоване: Загребський університет, полуднево-славянська Академія, народна Галерія, богато шкіл, духовних семінарій, бурс і інших інститутів, а також величава соборна церква в Дяковарі.

Пок. Штросмаєр зрозумів далекосяглість свого єпископского титулу «апостольський адміністратор Сербії, єпископ Боснії і Сирмії» і єго бистре око обгоргло весь полудневий схід Славянщини, а *orientem convertendum* було невсипучим змаганєм єго життя. Ся «великохорватська ідея», яку він розвивав на церковнім полі, єго зносини і взаємности із славянськими учениками і політиками не давали спокійно спати малярским загорільцям, котрі намагали ся кинути тїнь на єго праведність і вірність так перед Апостольскою Столицею, як і перед Короною. Одначе Штросмаєр остав до смерті непохитно вірним і льояльним, хоч так горячо вступав ся за свій нарід, за здійсненє ідеї зєдиненя полуднево-славянського сходу з католицкою Церквою. А хоч за папи Пія ІХ. на якийсь час вплив єго в Римі був ослаб, папа Лев ХІІІ. зрозумів ідею Штросмаєра і єго впливови треба приписати уступки в користь славянської літургії в Дальмації і на Побережю, як і приверненє в католицкій Церкві незвичайної почеси славянським апостолам св. Кирилови і Методию.

Пок. Штросмаєр походив з війскових поселенців, що осіли в Славонії за Леопольда І, ур. 1815 в Осєку, а скінчивши богослове в Дяковарі, осягнув ступень доктора філософії в Пешті, а відтак доктор богослова у Відні. Висвячений в 1838 р. став небавом надворним капеляном у Відні, де звернув на себе увагу своєю просторічивою вимовою в проповідях і став уже по одинадцяти роках єпископом в 24. році життя головно за впливом хорватского бана Єлячича. Єпископ Штросмаєр визначав ся також глибокою ученостю і володів по мистецки також класичною мовою латинською. З самого почину пособляв він щедро хорватских письменників і учених, хорватскі товариства і інститути і показав ся, як вже сказано, рідким меценатом свого народу.

Муж такого незвичайного дарованя, такої краснорічивої вимови не міг не звернути на себе бачности також і політичних кругів монархії. Вже в р. 1860. виступав він на політичнім полі покликаний на збо-

ри нотаблів (коли скликано т. зв. скріплену державну раду) під проводом архієпископа Райнера і тут нераз вимовляв з великим успіхом, а хоч спершу був за «однотільністю монархії», опісля коли доходило до дуалізму, пішов в тім напрямі. В загребскім соїмі був він відтак головою у-годової комісії, котра мала упорядкити взаємини між Хорватією а Угорщиною. Опісля коли малярські загорільці стали запідозривати єго задля єго зносин із славянськими ученими і політиками, усунув ся Штросмаєр з політичного поля, але не переставав трудити ся для свого народу.

Загребському університетови давав він річну підмогу 6.000 р., а на засновини полуднево-славянської Академії зложив 60.000 р. Не перечислитиб навіть тих щедрих датків, які покійник жертвував на всякі церковні і народні цілі. Тимто і Дяковар і Рогіч (купелеве місце в Стирії, де єпископ Штросмаєр перебував звичайно літом) згромаджували учених, письменників і політиків з усеї Славянщини, на що не радо споглядали малярські і німецькі загорільці.

В покійнику втерля Хорватія свого найпершого сина і найщедрішого мецената, а пам'ять єго буде записана золотими буквами не лише в історії хорватского народу, але й всеї Славянщини, пам'ять єго від роду в рід!

Академія могилянська.*)

Славна академія могилянська повстала зі злитя ся братської богоявленської школи з лаврською 1632-3, а митрополит Петро Могила постарав ся о професорів через висиланє даровитих молодців за границю на науку і через вихлопотанє у короля Володислава ІV титулу академії 1633 року.

Здавалоб ся, що доля академії заєвнена, що она розвивєсь і ясними лучами просвіти стане освічувати і ogrivati наш край і вести єго до лучшої долі.

Не так однак склало ся, як ждало ся. На долю академії вплинула смерть єї основателя і печального покровителя, а відтак домашні війни та пожежа, що 1658. спалила часть Київа: Падол, братський монастир з церквою і колегією. Сі причини повздержали на якийсь час гарний єї розвій. Ректором був тоді Йоаникій Галатовський, котрий задля роздору з метиславским єпископом Методієм Филімовичем мусів опустити Київ і перенестись на якийсь час до Галичини.

Повстанє Хмельницького довело до відірваня України від Польщі, а відданя Москві на підставі угоди в Переяславі в січні 1654 року. Підданє Москві не набило загального одобрєня, особливо висше духовенство, що побирало образованє в братских школах і в академії, бажало позістати дальше під зверхністю царгородского патріярха, а на Москву споглядало, як на варварську державу.

Правительство російське бачило ту нехить духовенствз, а приписувало єї западній науці,

ширеній в могилянській академії, а уладженій на взорець латинсько-польський. Се було причиною, що правительство російське ворожо споглядало на академію і коли відпоручники прийшли з чолобитною просьбою до Москви задля матеріяльної підмоги на удержанє київских шкіл, правительство дало знати вєводи, боярину Шереметєву, чи не добрєб оно було закрито сю школу, розумієсь без великого крику, наколиб Київліяни не дуже дорожили нею.

Українці гляділи на академію, мов на свою зніццю, уважали єї своєю славою, другими Атенами дбали, аби не загас полонінь сєго світла. Шереметєв знав се і в тім дусі предложив справозданє, котре спонукало правительство до поминєня єї, але застерігало, щоби не приймаєно молодїжа з неприятельских городів на науку.

По Галатовскім став ректором і ігуменом київо-братского монастиря Варлаам Ясинський, муж діяльний, меткий і цілою душею відданий справам академії. Задля невєвности до котрої держави належати буде Київ, удавав ся він з просьбою о поміч до короля польского, звідки дістав потверженє академії, до царя, де принято єю протїбу холодно, і до гетмана, котрий підпоміг, але не такою жертвою, яка була потрібна. Від 1658—1670 учено лише в одній від пожежі уратованій часті, а 1670 р. побудовано дерев'яну церкву Богоявленя Господного.

Ясинський був ректором і ігуменом до 1673, а відтак мусів відказати ся гідности ректора задля невдоволеня з него монахів, що більше дбав про школу, як про монастир.

Наслідники Ясинського дбали про академію і она підносить ся під зглядом науковим, але сторона матеріяльна є плоха, а вину сєго приписує Прокопович незнаєно економії і лїнивству.

Під кєнець VII. ст. зачинають ся лучші часи для академії і она скоро розвивавсь. Року 1790 по смєрті митрополита Гедеона Сьвятополка Четвертинського вступив на престол митрополитий Варлаам Ясинський, бувший ректор академії і постарав ся, що ректором вибрано Йоасафа Кроковського також бувшого питомця академії, чоловіка даровитого, що кінчив академію за границю і був професором реторикки, філософії і богословія. Кроковский заняв ся колегією і київо-братским монастирем та поправив стан економічний. Також вистарав ся у правительства о право висшого учебного заведеня для академії.

Ще Ясинський за свого ректорства вислав декількох даровитих молодців за границю на науку, котрі по повороті заняли місця професорів, розширили курси філософскі і ввели науку богослова.

Кроковский взявши поручаючі листи від митрополита і гетмана, удав ся 1694. з чолобитнею до царя і одержав потверджаючі грамоти на мєвности, які монастир і школа придбали були і на права колегії. Право се потверджувало не тільки низші класи, але і виспі філософію і богослове, позваляло учити діти всїх станів, увільнено академію від впливу военної управи і міскої, та визначувано 50 рублів річно з каси на потреби.

В грамоті сїй школу не названо академією, але дано їй право суду над учащими ся. В році 1699. київський вїйт заніс був жалобу в Москву на студентів і вихлопотав царську грамоту, що вільно управі міста судити студентів. З сєго

*) Після Голубєва і Макария.

права скористав вїт і увязнив одного студента. Зворушене, яке викликав сей факт, спричинило, що митрополит Варлаам Ясинський заняв ся сею справою горячо, відісе ся до митрополита рязанського Стефана Яворского, злученого тісними вузлами з київськими ученими а до того стоячого близько царя з прошенем, аби поперед прошене у царя, де вїсе рівнож митрополит чочолобитню, аби мїцани київскі і генерал-губернатор Київа не мали права суду над студентами, але наколиб котрий з них завинив, аби підлягав судови ректора і префекта.

Ст. Яворський припилював справу і вийшла 26. вересня 1701 грамота царска затверджуюча право суду академії київскої над студентами.

За підмогою гетмана Мазепи поліпшавсь з кінцем VII ст. материяльний добробут академії. Мазепа причинив ся до постробня церкви богоявленської, та на его кошт построено обширний дїм на школу в 1703 і 1704.

Сю будівлю перестроїв 1735 архієпископ Рафаїл Заборовекій після пляну архітекта Штепка.

Академією завідував ректор і префект. Ректора вибирали не тільки професори колегії, але і все духовенство київске та настоятелі київських монастирів, бож всі они зіставали в тісній сполуді з академією, бували єї професорами і ректорами. То виборі повідомлювано митрополита і гетмана, бо Мазепа випросив був собі у російского правительства, щоби за его відомостию обсаджувано висші духовні місця.

По затверженю вибору через гетмана вводжено вибраного ректора торжественно до церкви, де відбувала ся церемонія церковна і вручене грамоти.

Ректора вибрано з посеред професорів і се достоїнство було нагородою за довголітню професорську працю, вінцем кар'єри але також переходовим ступнем до висших почесній.

Професорами були самі монахи а вїмково в низших класах учили і свїтскі люди. Професорів монахів рекрутовано зпоміж даровитих учеників академії, висилано їх для доповненя наук за границю, а відтак починали свою учительську кар'єру в низших класах і з них переходили до середних і висших.

З поетики переходили до реторики а з відси до філософії, а наколи вибрано его ректором, то занимав катедру богослова.

Від сего правила заходили і вїмки, особливо в XVIII віці, коли покликуювано учених київських на висші духовні становиска в Москві, однак засада осталась.

З сего виниває, що занятє монахів професорів в академії було часове через кілька літ, а склад професорів зміняв ся часто, що впливало відемно на розвій наук.

(Конець буде).

Вісти з Росії.

Конгрес адвокатів.

В Петербурзі відбув ся онодї зїзд староросійських адвокатів, на який прибуло 180 адвокатів з європейскої Росії. Понеже поліція загрозила, що збори розвяже силою, тому учасники зїзду зійшли ся в мешканю одного з тамошних адвокатів і ухвалили утворити свій комітет, наглядати політчану агітацію в Петербурзі і випрацювати проєкт демократичної конституції. В протягу ночі проявив ся в сїм помешканю комісар поліції в товаристві двох поліційних офіцирів і вїзвав зібраних розійти ся. Зібрані адвокати заявили, що не учиняють сего, доки поліція не видалить ся з помешканя. Поліційні урядники занотували собі імена присутних і потому вийшли. Провідник заявив відтак, що генерал Трепов розказав владити листу адвокатів, прибувших на зїзд до Петербурга на се, щоби їх видалено з сего міста. На вчерашнім засіданю адвокатів ухвалено заявити, що задачею утвореного тепер союзу адвокатів є працювати над поваленем автократичного правління, змагати до обвіщеня демократичної конституції, опертої на загальнім і тайній голосованю, вести пропаганду на річ політичного вихованя народу і старати ся за оружене населеня, щоби можна було ставити опір самоволї адміністраційних прав. На кін-

ци резолюція відносить, що союз мусить приготувлювати будучу революцію. Надто ухвалено утворити центральне бюро для організованя руху і для усталеня височини вкладок та оснувати окрему часопись для адвокатских справ. Вчєра вєчером відбуло ся знов засіданє зїзду, на яким ухвалено счеркнути в резолюції уступ про оружене люду.

Япансько-російска війна.

Про шанси надходячої морської борби нема що говорити більше, над те, що ми вже сказали. Віддалене підстави буде тут чи нерішаючим моментом. Надто фльота Рождественського знатно слабша від всеї япанської фльоти. Та по перше, цілої япанської фльоти не можуть зібрати на Полуднево-хвїнськїм морю, а по друге, в отвертїм бою, як доказав досвід теперішньої війни, неопанцирені судна мають дуже мале значєне. А що дотичить панцирників, то під тим зглядом адм. Тоґо не має переваги. В его розпорядженю надходить ся 5 панцирників I. класи, 1 панцирник 2 класи і 8 опанцирених кружляків. Після вичисленя німецкого корабельного інженера Кречмера, боевий коефіциєнт сих 14 суден виносить 178.8. Адмірал Рождественський має 7 панцирників а 2 опанцирені кружляки. Боевий коефіциєнт сих 9 суден, після обчисленя того самого п. Кречмера виносить 191.9. Тим способом що до сили панцирників адм. Рождественський після теорії має навіть деяку перевагу. При таких услїях вєслїд борби буде зависїти від притомности команди і талановитости фльотоводця. Ескадри адм. Небогатово не було в складї російської фльоти, переплываючої коло Сінгапоре. Она має ся злучити з Рождественським доперва на водах китайского моря. Заходить євентуальність, що адм. Тоґо мїг би не допустити до сеї злуки, але всеж в сїй цілі він мусїв би віддалити ся від Формози на 3000 миль. Бути може, що Рождественський ужив сего фортели в цілі вивабленя Япанців. Однак після дотеперішного досвїду можна бути певним, що адм. Тоґо з котячою флегмою буде дожидати російскої фльоти аж коло Формози, близь япанських берегів.

Хлопські рухи в Польщі і на Україні.

(Конець).

Початок трагедії вже розпочав ся. На цілїм просторї подільскої землі, ватаги з грозьбою на устах заповіли дїдичам, що не дозволять на се, щоби люди з чужих сїл служили по фільварках, або працювали на панських полях. Сей заробок они розважають, оставити виключно собі, мешканцям тих самих сїл. Не конець на тим: з гори визначють височину платні, а ся є така, що ліпше віддати землю та уходити з душею. Дальше забороняють уживати всяких рільничих машин, як сїварок, жнивварок, молотїлень і т. д., грозячи знищенем. В деяких місцевостях сї грозьби вже сповнено: порубано не лише сїварки, але і передпотовні борони.

Як бачимо, пересада віс з тих стрічок Slow a polsk-oro, тим більше, що воює тільки загальниками, а не подає конкретних випадків дійсних нападий. В чисто польських губерніях Мазури допускали ся справді розбої і вимішеня, а мимо сего Всеполяки мали инчий тон для них і инші зарадні средства. Вирочім серед нинїшнього замїшаня повнїя і ладу в Росії такий пр. Терещенко стратив кілька мїліонів з причини мужицких зворушеня, а єще ніхто не добачував тут впливу Гонта і Залїзняка. Чи не час би їм спочивати вже, — на що відгребує їх завдєно Slowo polskie? Чи оно забуло на пословицю, що хто сїє вігер, той збирає буря?

Але згаданий орган Всеполяків має в тім свої далекосяглі, котяї очевидно, як звичайно, дуже наївні цілі, бо ото якою єнунцияцією кінчить ся допись, поміщену на чільній місци: «Одинокою потїхою і надїєю збїдженної польської інтелїгенції і численних австрійських обиватель, які працюють тут на кусень хлїба, є думка, що теперішнє австрійске правительство тямлячи авальогїчний злочин, сповнений перед шістьдесяти літами в тарнівській землі, для досить-

учиненя і змазаня вини (!), рушить свої скорполки кінноти (!!) і охоронить житє соток жертв хитрої політики візантійскої свого сусїда. Занєдбанє сего обовязку було би прямо повторенєм злочину з р. 1846. Маймо надїю, що нинїшні мужї стану у Відни мають чутливїйше сумлїне, чим їх попередники з перед 60-ти літ.»

Передовсім Slowo polskie мусить признати що вину тарнівскої різнї в 46 р. поносять в єврїшїй лїаї польскї конспіратори, які «польскїй люд» знали тільки в хвилї потреби «Капоенфуттер-у» задля відбудованя Польщі. А чи нинї — по 60-ти літах — змінило ся серед них на ліпше, про се свідчили револьти в Варшаві та инших містах Королївства і теперішні рухи серед Мазурів. А з того виходить, по нашїй думці, тільки одна велика і ясна наука для польских панів, так тих, що живуть між польским народом, як і тих, котрих судьба осадила серед руского моря, щоби змінили своє дотеперішнє відношенє до мужика, стали єму провідниками і опікунами, а не експльоаторами займанцин та бувших своїх крепаків.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні кварталу просямо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залєгlostий та о приєднуванє нам нових передплатників.

Новим передплатникам вишлемо числа з початком повісти «Ярошенко».

НОВИНКИ.

— **Калєндар.** В п'ятницю: руско-кат.: Марїєгнї.; римо-кат.: Валерїяна і Тїб. — В суботу: руско-кат.: Тїта препод.; римо-кат.: Анастазїї м.

— **Аматорске представленє** «Доля жаргустука Стефана Гануцака в 5 актах, заповідженє минулого тижня, артистичною секцією драм. Тов. ім. Котляревского, відбуде ся в недїлю дня 16. цвїтня с. р. о 7 год. вєчером в салї тов. «Гвїзда» при ул. Францісканської ч. 7. В антрактах буде пригравати війскова оркестра. Білєти продають ся вчєраїшнє в «Сєкільскім Базарї», а в день представленя від год. 6. при касї. Позаяк режисєрия завдала собі всякого труду, а на послїдних пробах і на самім представленю буде присутний сам автор, то є певна надїя, що наші аматори стануть вповнї на висотї свого завданя. Тому то й не сумніваємо ся, що наша сусїльність своєю численною присутністю схоче пізнати новий твір нового автора-лауреата, а рівночасно причинить ся до збільшеня фонду будови народного театру.

— **Популярно-науковї відчити Р. Тов-а педагогїчного у Львові.** В суботу дня 15. цвїтня від год. 6—7. в салї V класи рускої гімназїї (Народний Дїм, III пов.) відбуде ся дуже цікавий відчит п. д-ра В. Щурата, професора ц. к. гімназїї з Бродів про «міщанський розрух в Бродях 1727. р.» З огляду на дуже гарну цілю, як також і на вельми інтересну тему, просять Віділ Тов. пед. руску сусїльність о як найчисленнїйшу участь.

— **Відозва до товаришів і товаришок в справі закладаня приготувлюючих курсів.** Одною з важних причин, чому наші сєляни не посилають синів до середних шкїл, є ї се, що нема кому підготовити їх діти до вступного іспиту. Талановиті нераз хлопці лишаются дома та помагують братам і сєстрам роздроблювати батьківский загін. А кожда змарнована одиниця є не лише великою стратою для поступу й розвою культурного народа, але й стратою для піднесеня й виздоровленя всєлюдскої культури. Звісно прїдїнь, що інтелїгенція, яка виходить зпід стрїх, се єлємент свїжий та здоровий. Щоби хоч в часті зарадити ліхови, задумали ми завести підготовлюючі курси по сєлах і місточках, де зголосить ся відповідне число батьків, маючих охоту іслати дітий до середних шкїл. Чи се нам вдасть ся, залежить від того, чи зголосить ся до нас такі товариші й товаришки, якіб за скромною оплатою схотїли посвятити кілька тижнів на веденє курсу. Хто отже признає вагу таких курсів, най зголосить ся до нашої комісії і подасть час, в яким мїг би вести курс. Товариші, які сидять на провінції, моглиб зачати такі зараз по сьвятах, вїшї на вакаціях. Одні хлопці моглиб здавати в лїтви другі в вереснї. Просимо й заохочуємо до сего діла також товар. абїтурїєнтів, для котрих веденє курсів буде найкрасшим відпочинком по трудах, а для нас запорукою, що позискємо в них охочих до праці товаришів. Коли зголосить ся достаточє число товаришів і товаришок, тоді звернемось з відозвою до сєлянства. Просимо отже зголошуватись як найскорше. Всяких інформацій удїляє «Комісія

інформаційна тов. «Академічна Громада» у Львові, Ринок ч. 10. На відповідь просимо залучити марку по 10 сот. — *Дм. Лискевич ст. філ., Юл. Балурський ст. прав.*

— **3 академічної гімназії у Львові.** Директор Харкевич виїхав для пороговання здоровля на один місяць до Тиролю, а его заступав проф. др. Савицький.

— **О. Диониз Дорожньський,** катехит академ. гімназії у Львові, одержав на віденському університеті ступень доктора богослова.

— **Тарасові вечери** устроїли минувшого тижня ученики рускої гімназії в Коломиї і питомці «Рускої Бурси» в Тернополі.

— **Товариство для розвою рускої штуки у Львові** відбуло дня 25 марця с. р. загальні збори у власнім льокалі. Голова товариства п. Василь Нагірний відкрив збори о 6 год. по полудни відповідною промовою, а по відчитанню протоколу з останніх загальних зборів і прийняттю до відомости відчитав п. Володимир Крижановський слідуєчий звіт з діяльності Товариства: Шестий рік адміністраційний, що минув 31 грудня 1904, скінчив ся для нашого Товариства рівно як і в попередні літа з добрим успіхом. Замовлень на роботи в тім році мало Товариство вправді менше як в попереднім році, однак розвій Товариства на тім не утернів і довіре до нашої інституції з кожним роком росте. З кінцем року 1904 позістало в Товаристві 131 членів. Стан вплачених уділів враз з дописаною до них дивидендою виносить з кінцем року 1904 квоту 2092 К 39 с. Фонд резервовий Товариства виказує квоту 599 К 76 с. Фонд запомоговий і емеритальний 282 К 22 с. Фонд для заснованя рускої школи малярства 547 К. Фонд ім. «Неназваний» 615 К. Всі наведені ту фонди, котрі становлять майно Товариства, виносили з кінцем року 1904 квоту 2003 К 98 с, а крім того з зисків за рік 1904 утворено спеціальну резерву страт на непередвиджені страти Товариства, котра виносить квоту 100 К. Замовлень на роботи в році 1904 мало Товариство на загальну квоту 18.976 К, котрі походили з місцевостей: Циків, Стебник, Боднарка, Дубце, Дидьова, Ковичинці, Америка (Jonkers), Журавниця, Жегестів, Чистогори, Курилівка, Кутів, Мокротин, Золочівка, Вижлів, Поляна і Селиска. Роботи повисіли як і остали роботи з попереднього року цілковито викінчені. Дальше подає дирекція до відомости, що рада надзираюча вибрала в сім році спеціальну комісію до зміни статута Товариства. Комісія ся відбула кілька засідань і застановляла ся над зміною та прийшла до переконаня, що така зміна є ще передчасною і статут теперішній Товариства на тепер зовсім вистарчаючий. Рівнож мусимо зазначити, що рада надзираюча і дирекція застановляла ся над утворенням власної робітні різбарско-позолотарскої і в тій справі поробила всякі можливі кроки, так що в найближнім часі робітня ся буде отворена. Сегорічний білянс виказує чистий зиск в тім році 259 К, що дає спромужність уплатити 7% дивиденди від уділу. По відчитанню звіту і білянсу і переведеній дискусії на внесенє ревізійної комісії уділено надзираючій раді і дирекції абсолюторію з веденя справ Товариства в році адміністраційнім 1904. На внесенє надзираючої ради ухвалено 7% дивиденди від уділів за рік 1904. Опісля приступлено до вибору чотирох членів надзираючої ради на місце вильсованих і вибрано: пп. Тита Реваковича, п. к. радника суду, Миколая Лятошницького, вис. секретаря краввого виділу, Антона Манастирського, маляря, і о. Николая Гальянта, катехита, всіх у Львові замешкалих. Дальше ухвалили загальні збори, щоби утворити при Товаристві власну робітню різбарско-позолотарську і поручили дирекції сею справою зараз зайняти ся. Послідною точкою порядку дневного були внесеня і інтерпретації членів. По вичерпанню дневного порядку на внесенє п. Ковальського виразили загальні збори подяку надзираючій раді і дирекції за веденє справ Товариства, по чім предсідатель закрав зборя о годниї 8. вечером.

— **3 Тов-а „Основа“ слух. політехніки.** Почуваємо ся до милого обовязку зложити щирю подяку ВПоважним Паням: О. Ціпановський, Ф. Лопатинський, О. Ясеницький і ВПоважним Панам: С. Панькову, В. Безкоровайному, Р. Ганичаківі, Т. Шухевичові і «Кружкови музичному Бояна» за ласкаву співучасть в нашім концерті, як також щиро дякуємо тій нечисленній нашій публіці, яка разом з нами почтила пам'ять Тараса в мурах політехніки. — *Виділ.*

— **Руских съязт не знають у війску.** Із Снятина довозять: Воєків снятинського округу покликано до війскових вправ на 1. маї с. р. то є в Святий понеділок. Щоби отже бути в Коломиї на той день, мусить ся виходити з дому на самий Великдень. Позаяк в нашім обряді не тільки Святий понеділок але й Святий второк належить до Великодних съязт, проте відносно ся з просьбою до Его Ексцеленції Митрополита, щоби звернув увагу війскових властей, аби сеса зарядженє змінили, бо здає ся, що его видано

тільки через помилку, котра зайшла мабуть в цілій східній Галичині.

— **Запомози для інтернатів.** З загальної квоти 40.000 К, призначеної сеймом на запомози для інтернатів, і з додаткової квоти 14.000 К на ту ціль, признан краввий виділ між иншим руському жіночому інтернатові у Львові 300 К, СС. Васильянок в Перемишлі 800 К, та мужеским інтернатам утравквістичним: в Заліщиках 3.700 К, в Станиславові 700 К, в Сокалі 800 К, в Самборі 1.100 К і в Тернополі 600 К.

— **3 Тернополя** доносять нам: Комітет будови Повіт. Товариства кредитового приняв на своїм засіданню дня 6. с. м. плян будови власного дому, на основі котрого з днем 1. маї приступити до будови, яку буде вести в власнім заряді на основі оферт підприємців для поодиноких категорій робіт. Надзір над виконанєм будови поручено п. Очеретові. Після вгаданого пляну, проєктований будинок буде на дельні містити льокаль для товариства і просторий льокаль для «Рускої Бесіди», а на перцім поверсі будуть уміщені три приватні помешканя.

— **3 армії.** Командант перемиського корпусу ген. Гальгочи перейшов на емеритурю, а на его місце став іменованій ген. Кароль Горнталь-Горзецький, війсковий командант в Задарі.

— **Школа жіночого господарства.** О. К. Селецький оголошує отсе письмо: Пляво пробудила ся наша Русь до нового житя. Коли другі народи на всіх культурних областях працювали в повнім розгарі, то ми ледви пробудились з просоня. Духово і матеріально обезьялені, ми не знали, до якої взяти ся роботи, щоби з поступом часу зайняти належне місце серед славянської братії. Зроблено все, що можна було зробити в даних обставинах. Послідніми часами звернули наші патріоти увагу і на жіноцтво. Для інтелігентних кругів уже много зділали; забуло ся лише про селянина. Наша пословиця учить, що в домашнім господарстві муж держить хагу за один угол, а жінка за три, чим найбільше зазначено, яку важну ролю має жінка в суспільнім житю. Та обставина заставила людей доброї волі утворити в Сокалі товариство «Школа жіночого господарства», котре поставило собі задачею, побудувати інтернат, де поміщались би сільські дівчата з всіх трех епархій і під проводом відповідних учительок учились би всего, що входить в круг жіночого господарства, як: годівля худоби, молочарство, прале і жите біля, печенє хліба, варенє як для престолюдин, так для людей висших клас і т. н. На основі статута, затверженого правительством, уконституовало ся се товариство і зберє складки, щоби на престорій площі, подарованій ему в Жужели, побудувати відповідний дім і конечні господарські будинки. Кождий Русин, що желеє добра своєму народові, всі наші финансові, автономні і просьбні інституції нехай щедрими жертвами піддержать се товариство, а тим причинять ся до скоршого зреалізовання сего добродійного діла, котре війшовши в житє, принесло би необчислимі користи нашому селянству. Хто хотів би більше познакомити ся з метою і кругом діланя сего товариства, звольте зажадати статута, який радо вишлемо.

— **Дрібні вісти.** В Бохні помер директор гімназії Михайло Жулкевич — В Скалаті завалила ся вчєра стіна поверхової каменїці Тов-а кредит. і задаткового, імовірно наслідком лихої будови. Цегли присипали директора Тов-а Леопольда Гайльперна, его жінку і двоє дїтїй, однак витягнуто їх всіх живих. — Пятнистий тиф вибух пошестю в селі Волоснянка, стрийського повіта. Число хорих виносить 20.

Всячина.

— **Загадочна смерть.** З Сяюка доносять: Коринмар і властитель кільканайцятьох моргів ґрунту в Сторожах великих, Фішель Ентнер, оженив перед недавнім часом свого сина Аврама в Ольхівцях, котрий разом з молодою жінкою замешкав при своїх родичах. Однак небагом зачали ся в родині сварі і незгода, котрі старого Ентнера незвичайно дразнили, так, що він постановив сина виділичити. Та постанова вітця заострила ще лиш відносини, а минушої середи, дня 5. с. м. дійшли сварі до того, що син првав ся на вітця і пстала між ними бійка, в котрій старий Ентнер, видко силнійший від сина, переміг его і покалічив в голову. Син з розпуки і злости мав зараз по бійці пійти до стоцодли і там повісити ся. Однак повідомлена о тім жадармерня сянїчка, прибувши на місце, підозривала, що чоловік з розбитою головою не був в силі сам повісити ся, лише его омлілого мусів хтось инший повісити; длятого арештувала вітця і відставила его до вязниці окружного суду в Сяюці.

— **Обиджений маляр.** Віденський маляр Клімт згодив ся перед кількома літами з міністерством просьвіти намалювати для авлі ягайлоньского університету при пляфони п. з. «Фільософія», «Медицина» і «Право». На задаток одержав Клімт 36.000 К. Тепер Клімт звернув весь задаток і заявив, що не продасть тих образів. При-

чина сего була та, що всі три пляфони Клімта виставлені у Відни принято в кругах малярских з невдоволенням. Перший пляфон «Фільософія» появил ся в «сецесії» в 1900. році. Критика, публіка, гумористика кинули ся на Клімта, а 70 професорів університету внесло протест проти принятя «Фільософії» до авлі. Мимо того «Фільософія» одержала того самого року на виставі в Парижі золоту медаль. За рік появил ся другий пляфон «Медицина» і викликав ще більшу бурю. Послідній пляфон «Право» виставив Клімт перед роком у віденським Künstlerhaus-i, але сей образ принято майже рівнодушно. Обиджений в своїй почуваннях Клімт заявив, що не продасть образів. Міністерство просьвіти відповіло, що его резігнації не прийме і жадає віддачі пляфонів. Як справа покінчить ся, поки що годі знати.

— **Нищенє гадюк.** Властителька найбільших в світі стад худоби в Тексас, котра має більше як мільон акрів пасовиска, поставила винищити всі вужі таракавці, котрих в Тексас тьма-тьменна. Она платила 5 доларів за хвіст одного таракавця. В протягу 14 днів мусіла заплатити за 10.000-хвостів таракавців. Тоді знизила ціну на 3 дол і в кількох тижнях мусіла заплатити за більше як сто тисяч хвостів. Відтак знизила ціну на 2 і тоді заплатила вже за 220 тисяч убитих і довитих гадів.

— **Страшна катастрофа при будові.** З Мадриду доносять: В суботу завалив ся тут один великий будуючий ся будинок, при чім упало жертвою 400 осіб. На місце нещастя прибув сейчас король з родиною, міністри і бурмістр міста. Катастрофа викликала величезне розарєнє серед робітників, котрі переходили товпами по улицях міста з хоругвами. Доси добуто зпід розвалин сто кількадесят трупів. Причиною нещасної пригоди були слабі склепіня і недогляд зі сторони інженерів. Правительство зарядило сейчас строге слідство против будівничих і підприємців. На родини погибших збирають складки, котрі обильно напливають.

— **Корупція російских чиновників.** Російске правительство замовило було недавно в фабриці машин в Вотиніолях (париске передмістє) 114 льокомотив. За посередництво в тім інтересі фабрика заплатила чиновникови російському 63.156 франків. Та відтак фабрика мусіла поробити при тих машинах певні зміни, за що єї особно платить ся. Отже президент ради надзирачї тої фабрики пише до того посередника лист і кінчить словами: «Наш заступник подасть Вам висоту надлати за конечні направи, а що Ви більше виторгуете в міністерстві, буде Ваше». Отже при так малім розмірні інтересі посередник «заробляє» такі гроші, а щож доперва сказати про посередників при закупнї кораблів німецьких на вартість кількох мільонів!

— **Поважний вік.** В Лондоні померла в 93. році житя княгиня Аберкорн. Небіжка мала 200 потомків в простій лінії, с. є синів, внуків та правнуків, з котрих доси живе ще 162. Самих правнуків і праправнуків було в 1904. році 92. А 20 членів палати лордів англ. сє єї потомки безпосередні. Перед двома роками в 91. річницю уродил княгиня 145 потомків в простій лінії складало особисто свої бажаня ювілянтці. Смерть єї окриває жалобою половину англійської аристократії.

Посмертні оповістки.

— **Павло Слимаковський,** емеритовацій учитель, переживши літ 67, помер дня 1. цвітня. В. с. п.!

Телеграми

в дня 13. цвітня.

Будапешт. В політичних кругах говорять, що цїсар приїде по Великодни до Будапешту і покличе на аудієнцію дальших угорских політиків.

Лондон. Daily Telegraph доносить, що російські воєнні судна бачено у віддаленю 550 миль на схід від Сінгапоре. — На біржі в Токіо поспадали курси. Президент кабінету, міністер війни і шефи міністерияльних департаментів відбули вчєра нараду.

Лондон. Daily Mail доносить з Сурабая (на острові Ява): Яхт, на яким їхало двоє російских офіцерів, і 4 вуглеві кораблі, прибули до Батавії і донесли, що збула ся морска битва, в якій Япанці втратили чотирі кораблі.

Вашингтон. Коресп. Бюро доносить, що в міністерстві маринарки в Вашингтоні нема потверженя вісти, що Япанці втратили чотирі воєнні судна в битві з російскою фльоотою.

— Рахунок Товариства взаімн. кредиту „Дністер“ у Львові за I. квартал 1905 (сотки пропущено).

I. Вкладки щадничі:
вложило 219.578 — К
вняло 113.659 — „
Стан з кінцем марця 1904 1.889.772 — К

II. Позви на скрипки і векслі:
уділено 292 вих позичок в сумі 281.979 — К
сплачено 1 цлковито і рати 118.067 — К
Стан на кінці марця 1905 у 3121 довжників 1.780.313 — К

III. Удїли членські вплачені від 3475 членів 136.478 — К

IV. Фонд резервовий і фонд на страги 27.022 — К
Разом фонд власний 163.500 — К

V. Цінні папери, вкладки в других Товариствах 297.083 — К

VI. Готівка на рах. біжучім і в касі 108.971 — К

Вкладки приймаємо на 4% позичок уділяємо на 6%. При сплаті на 30 рат піврічних вносить рата амортизаційна 5/18 від 100 К.

Дирекція.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар лінії львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
порядує у внутрішних недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

орднує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. цвітня 1905.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В недїлі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчасніше можна бути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленням білетом на фотелі, льожі. І рядні крісла можна їхати даром на представлене омнібусами Колбосою, які ждуть коло Віденської каварні.

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити отсі книжки: Духовна лікарня. Ціна 20 с. — Хошу, очисти ся! Ціна 20 с. — Наука о Найсв. М. Евхаристіи. Ц. 20 с. — Оставите дїтей приходити ко мнї. Ц. 20 с. — Слава Непорочної Діви. Ц. 20 с. — Богословскій Вїстникъ, річник 1900 і 1901 по 2 К 40 с і перший випуск з р. 1903 по 30 с.

Адресувата: о. Яросл. Левицький, пл. св. Юра 5
Також можна сі книжки дістати в книгарні ім. Шевченка ул. Трибунальська 1. (8—10)

„Тревоги автора і видавника“

гумористична подїя з натури

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації „Руслана“ та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на велїновім папері вносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.)

Товариство взаімного кредиту

„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вклади до опроцентованя на 4 проц. і оплачує за вкладників податок рентовий; для ошадження коштів посланки можна прислати гроші чеками Щадничї поштової; вкладати може кождїй, навіть і нечлени; на жадане звертає ся вкладку кождого часу, навіть без виновідженя (за есконтом).

ПОЗИЧКИ удїляє „Дністер“ своїм членам на 6 проц. сїлату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних вносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотечки або доброї поруки.

На парцеляцію і купню більших обшарів треба звертати ся за позичками до „Дністра“.

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в „Дністрі“.

Чистий зиск розділяє ся межі членів яко дивіденди від удїлів і на добродїйні цїли. — Дотепер удїлів „Дністер“ на церквї, бурсї, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. „Дністер“ 31/12 1904

Вкладки: 1.783.673 К.
Удїли членів: 133.117 К.
Ф. резервовий і вн.: 26.576 К.
Позички удїлені: 1.616.402 К.
Цінні папери: 123.627 К.
Локації: 169.456 К.
На рах. біжучім: 81.968 К.

Контора виміни

д. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

і купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшїм курсї денним не числячи ніякої провізії.

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1. мая 1904.

(Приїзд і відїзд поданий після середно-європейского часу).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець)	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець)
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:20	до Іцкан, Яс, Букарешту, Жидачева, Потутор, Керезмезе, Чорткова (від 1/2—3/4), Сучави
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делатина (чер. Коломїю 1/2—3/4 вкл. в нед. і свята), Керезмезе (1/2—3/4 вкл.)	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Гусятина, Чорткова
7:30	з Рави рускої, Сокала	6:45	до Лавочного, Пешту, Дрогобича, Борислава
7:40	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:50	до Яворова
7:45	з Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Любачева, Самбора, Закопаного
8:00	з Самбора, Хирова	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Ясла, Освєнцима
8:10	з Станіславска, Жидачева, Потутор	9:10	до Лавочного, Хирова, Калуша, Ходорова
8:20	з Яворова	9:25	до Самбора, Хирова
8:55	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного через Краків, Мезельборча, Пешту	10:35	до Тернополя, Потутор
10:02	з Стрия, Борислава	10:45	до Черновець, Делатина, Залїщик, Новоселиць
10:20	з Ршєва, Любачева	10:50	до Белця, Сокала, Любачева
11:25	з Коломїї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	1:55	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Залїщик, Гусятина
1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	2:45	посп. Іцкан, Яс, Букарешту, Потутор, Калуша, Жидачева, Чорткова, Вишніць, Керезмезе
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча, Рїманова, Івонича, Сїнока, Хирова	2:55	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Закопаного
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Залїщик, Кїчманя, Новоселиць (через Жучку, Вишніць)	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава, Тухлі від 1/2—3/4 вкл.), Сколього (1/2—3/4 вкл.), Ходорова, Калуша
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Козови	3:30	до Ршєва, Любачева, Хирова
4:35	з Стрия, Хирова, Тухлі (1/2—3/4 вкл.), Сколього (1/2—3/4 вкл.)	3:40	до Самбора, Хирова
4:45	з Яворова	5:48	до Яворова
5:03	з Сокала, Белця, Любачева	5:55	до Коломїї, Жидачева
5:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Потутор, Залїщик, Гусятина, Іваня пустого, Скали, Копичинець	6:20	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Карлсбаду, Хирова, Пешту, Н. Санча
5:40	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнцима	6:40	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:50	з Іцкан, Жидачева, Новоселиць і Сучави	7:05	до Рави рускої, Сокала
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
9:10	з Іцкан, Букарешту, Чорткова, Потутор, (Жидачева 1/2—3/4 вкл.) Гусятина, Керезмезе, Калуша,	10:05	до Перемїшля (1/2—3/4 вкл.), Хирова, Н. Загірї
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Бродява, Варшави, Праги, Освєнцима, Хирова	10:42	до Іцкан, Чорткова, Залїщик, Делатина, Сучави
10:00	з Самбора, Хирова, Сїнока, Ясла	10:55	до Кракова, Відня, Бродява, Праги
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Залїщик, Скали, Іваня пустого, Гусятина	11:00	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Грималова
10:40	з Лавочного, Пешту, Хирова, Калуша, Борислава,	11:05	до Стрия
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Залїщик	11:10	до Рави рускої, Любачева (що недїлі)
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного, Н. Санча
3:25	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	2:51	посп. до Іцкан, Яс, Букарешту, Чорткова, Керезмезе (від 1/2—3/4 вкл.), Сучави, Кїчманя
	на дворець „Підзамче“	4:10	до Кракова, Відня, Бродява, Берліна, Праги, Пешту, Самбора, Сїнока, Освєнцима
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ і Бродів		з двірця „Підзамче“
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Чорткова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятина, Чорткова
5:06	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Залїщик, Потутор, Іваня пустого, Скали, Гусятина, Бродів, Грималова	10:52	до Тернополя, Потутор
10:02	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Залїщик, Іваня пустого, Скали, Гусятина	2:09	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятина, Грималова, Скали, Іваня пуст.
3:04	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	9:21	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
		11:24	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Залїщик, Іваня пустого, Скали, Гусятина, Грималова.

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:

з Брухович 6:42, 7:30 рано, 11:45 перед полуд. 3:00, 4:30 і 5:03 пополудн. 7:34 і 8:59 вечером, (до 11/9 вкл.)
з Янова 8:20 рано, 1:16, 4:45 попол., 9:25 вечером (від 1/5 до 30/1 вкл.), 10:10 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлі і свята).
з Шпрїля 9:31 вечер. (16 до 11/9 вкл. в недїлі і свята).
з Любїня вел. 11:35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлі і свята).

ЗАМІТКА: Час середно-європейскїй рїзняє ся від часу львівского о 36 минут. а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12. год. 36 мин. часу львівского. — Нічні години від 6. вечер до 5:53 рано обведено рамками. — В місті продає білети звичайні агенція часонисий Й. Ст. Соколовского пасаж Галсманна 9, від 7. рано до 8. вечером. — Бюро інформаційне ц. к. залїзнич. державних (ул. Красїцких ч. 5.) удїляє поясненїя в справах залїзнич. продає білети всякого рода з роаклади їзди, а годїях урядових від 8. рано до 3. пополудн., а в недїлі і свята від 9. рано до 12. в полудне.

Відходять з головного двірця:

до Брухович 5:48 рано, 9:30 і 10:50 передполудн., 1:05, 3:35 і 5:05 попол., 7:05 і 8:04 веч. (від 8/5 до 11/9 вкл.) 11:10 в ночи (що недїлі).
до Янова 6:10 рано, 9:15 передпол., (від 1/5 до 30/3 вкл.) 1:35 попол. (від 1/5 до 31/8 в недїлі і свята), 3:18 попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.) і 5:48 пополудн.
до Шпрїля 1:45 попол. (від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлі і свята).
до Любїня вел. 2:15 попол. (15/5 до 11/9 вкл. в нед. і свята).